

Paralipomenon

michi et tibi rex iuda: **N**ō adūsus te hodie venio .sed cōtra aliam pugno domū ad quā me deus festinato ire p̄cepit. **D**esine adūsus deū facere qui mecum est: ne interficiat te. **N**oluit iofias reuerti sed p̄parauit contra eū bellū: nec acq̄euit f̄monibus nechaō ex ore dei: verum prexit vt dīnicaret in campo mageddo. **I**bi q̄ vulneratus a sagittarijs dixit pueris suis. **E**ducite me de βlio: qz opido vulnerat' sum. **Q**ui transtulerūt eū de curru in alterū currū q̄ se q̄bať eū moze regio: et asportauerūt eum in hierl'm. **M**ortuusq̄ est et sepultus in mausoleo patrū suorū: et vniuersus iuda et hierl'm lūxerūt eū: hieremias marie: culus oēs cātores atq̄ cantatrices vsq̄ in p̄sentē diē lamentatiōes sup iofiam replicāt: et q̄si lex obtinuit in isrl'. **E**cce scriptū est in lamentationib'. **R**eliq̄ua aut' f̄monū iofie et misericordiarū eius que lege p̄cepta sunt dñi: opa q̄ illius prima et nouissima: scripta sunt in libro regū iuda et israel.

XXXVI

Elit ḡ p̄ls terre ioachas filium iofie et cōstituit regē p̄ p̄re suo in hierusalē. **T**igintitriū āno:ū erat ioachas cū regē cepisset: et trib' mētib' reguit in hierusalē. **M**ouit aut' eū rex egypti cū venisset in hierl'm et p̄dēnauit terrā cenū talentis argēti et talēto auri. **C**ōstituitq̄ p̄ eo regē eliachim fratē eius sup iudaz et hierl'm: et vertit nomē eius ioachim. **I**pm̄ x̄o ioachas tulit secū et adduxit in egyptū. **T**iginti q̄q̄ anno:ū erat ioachim cū regnare cepisset: et vndecim annis reguit in hierl'm. **F**ecitq̄ malum coraz dño deo suo. **C**ōtra hūc ascēdit nabuchodonosor rex chaldeorū: et vinctū cathenis duxit in babylonem: ad quā et vasa dñi transtulit et posuit ea in tēplo suo. **R**eliq̄ aut' x̄bozū ioachim et abominationū eius q̄s opat' est et q̄ inuenta sunt in eo: p̄tinent' in libro regū iuda et israhel. **R**egnauit aut' ioachim fili' eius p̄ eo. **O**cto anno:z erat ioachim cū regnare cepisset et tribus mētib' ac decē dieb' regnauit in hierl'm. **F**ecitq̄ malū in cōspectu dñi. **C**ūq̄ anni circulus volueret: misit nabuchodonosor rex nuncios: qui et adduxerunt eū in babylonem: asportatis s̄t p̄ciosissimis vasis dom' domi. **R**egē x̄o p̄stituit sedechiā patruū ei' sup iudā et hierl'm. **T**iginti et vnius anni erat sedechias cū regnare cepisset: et vndeciz ānis regnauit in hierl'm. **F**ecitq̄ malū in oculis dñi dei sui: nec erubuit faciem hieremie p̄phete loquentis ad se et ex ore dñi. **A** regē q̄ nabuchodonosor recessit qui adiurauerat cum p̄ deum: et indurauit ceruicem suam et cor vt nō reuertereť ad dñm deum isrl'. **S**ed et vniuersi p̄ncipes sacerdotū et p̄ls p̄uaricati sunt

inique iuxta vniuersas abominatiōes gentiū et polluerūt domū domi quā sanctificauerat sibi in hierl'm. **M**ittebat aut' dñs de' patruz suorū ad illos p̄ manū nuncioz suorū de nocte cōsurgens et quotidie commonens: eo q̄ parceret p̄lo et habitaculo suo. **E**t illi subsannabant nuncios dei: et paruipendebāt f̄mones ei': illudebātq̄ p̄phetis: donec ascenderet furoz dñi in populum eius et esset nulla curatio. **A**dduxit em̄ sup eos regē chaldeorum et interfecit iuuenes eoz gladio in domo sanctuarij. **N**ō est misertus adolescētis et x̄gis et senis nec decrepiti quidez sed oēs tradidit in manus eius: vniuersaq̄ vasa dom' dñi tā maiora q̄ minora et thesauros tēpli et regis et p̄ncipum trāstulit in babylonē. **I**ncēderūt hostes domū dei: destruxeruntq̄ murū hierl'm. **V**niuersas turres combusserūt: et q̄cqd̄ preciosum fuerat demoliti sunt. **S**i q̄s euaserat gladiū: duct' in babylonē f̄iuit regi et filijs ei' donec imparet rex p̄sarū: et cōpleret f̄mo domini ex ore hieremie et celebraret terra sabбата sua. **L**uctis em̄ dieb' desolationis egit sabbatū: vsq̄ dū complerent septuaginta anni. **A**nno aut' p̄mo cyri regis p̄sarū ad explendū f̄monem dñi quem locut' fuerat p̄ os hieremie: suscitauit dñs sp̄m̄ cyri regis p̄sarum: q̄ iussit p̄dicari in vniūso regno suo etiam per scripturā dicens. **H**ec dicit cyrus rex p̄sarū: **O**mnia regna terre dedit mihi dñs deus celi et ip̄e p̄cepit mihi vt edificareť ei domum in hierl'm que est in iudea. **Q**uis ex vobis est in omni populo eius? **S**it dñs deus suus cū eo. et ascendat.

ExPLICIT LIB' BABELIAMIN SIVE PARALIPOMENON SECUND'. **I**NCIPIT ORATIO MANASSES REGIS IUDA CŪ CAPT' TENERET I BABYLONE. XXXVII

Domine deus omnipotens patz nostrorū abraam ysaac et iacob et semini eoz iusto q̄ fecisti celū et terrā cū omni ornatu eoz: q̄ signasti mare x̄bo p̄cepti tui: qui conclusisti abyssum et signasti terribili et laudabili nomi tuo: quē oēs pauent et tremunt a vultu x̄tutis tue: et insustentabil' ira sup peccatores cōminatōis tue: imūda x̄o et iuestigabilis misericordia p̄missionis tue: qm̄ tu es dñs altissim' sup oēm terrā lōganimis et multum misericors et penitēs sup maliciā hominū. **T**u aut' dñe p̄m bonitatē tuā p̄misisti p̄niam remissionis peccatorū: et tu de' iustorū nō posuisti penitentia iustis: abraam. ysaac et iacob his q̄ tibi nō peccauerūt: qm̄ peccaui sup numerū arene maris: mltiplicate sunt iniq̄tates mee: incuruat' sum mltō vinculo ferri: et non est respiratio mihi: qz excitauit iracūdiā tuaz

Prologus

et malū corā te feci statuens abominatiōes et multiplicās offēnsiones. Et nūc flecto genua cordis mei: p̄cans a te bonitatē dñe. Peccaui dñe peccaui: et iniquitatē meā agnosco. Deo ro gās te domine remitte mihi remitte mihi ne sis p̄das me cū iniquitatibus meis: neq; in eternū refues mala mihi: q; indignū saluab me fm magnā misericordiā tuā: et laudabo te sp̄ oib; dieb; vite mee: qm̄ te laudat oīs v̄tus celoz. et tibi est glā in seclā seculoz amen.

Explicit oratio manasses regis iuda. Incipit p̄fatio beati Hieronymi presbyteri in librum. Esdre.

Utrum difficult' sit facere quod poscitis an negare: necdū statui. Nā neq; vob; aliqd̄ ip̄atib; annuere sententia est et magnitudo oneris impositi ita ceruices premit: vt aſi sub falce ruendum sit q̄ lenandum. Accedūt ad h; inuidozū studia: q̄ oē qd̄ scribitur rephendendū putāt. Et interdū p̄tra se p̄cia repugnante publice lacerāt q̄ occulte leunt: intantū vt clamare compellar et dicere. Dñe libera aniam meā a labijs iniq̄s: et a lingua dolosa. Tertio ann' est q; sp̄ scribitis atq; rescribitis vt esdre libru; et hester vobis de hebreo transferā: q̄si nō habeat greca et latina volumina: aut q̄qd̄ illud est qd̄ a nob; x̄tis: non statim ab oibus p̄spuedū sit. Frustra autem (vt ait q̄dā) niti neq; aliud fatigando nisi oīū q̄rere: extreme dementie est. Itaq; obsecro vos mī dōmon et rogatiōe charissimī: vt puata lectōe p̄tenti: libros nō efferatis in publicū: nec fastidiosos cibos ingeratis viterisq; eozū sup̄ciliū q̄ iudicare tm̄ de alijs: et ipsi facere nihil nouerūt. Si q̄ aut̄ fratru sunt qui bus n̄ra nō displicēt: his tribuatis exemplar ammonētes vt hebreā noīa quozū grādis in h; volumine copia est distincte et p̄ interualla trāscribant. Nihil em̄ p̄derit emēdasse libru nisi emēdatio librariorū diligētia conseruet. Nec quēq; moueat q; vn' a nob; lib edit' est: nec a p̄criphoz; tertij et quarti libri somnijs delectet: q; et ap̄d hebreos hester neemieq; fmōes in vnū volumē coartāt et q̄ nō habēt apud illos nec de viginti quoz; senib; sunt p̄cul abijciēda. Si q̄s aut̄ septuagita vob; op̄posuerit interptes: q̄rum exēplaria varietas sp̄a lacerata et euersa demōstrat nec pōt vtiq; verū asseri qd̄ diūsum est: mittite eū ad euangēlia in q̄bus ml̄ta ponunt q̄si de veteri testamēto q̄ ap̄d septuagita interptes nō habētur velūt illud qm̄ nazare' vocabit: et ex egypto vocaui filiu meū: et videbūt in quē cōpūxerūt ml̄taq; alia q̄ latiori op̄i refuamus et querite ob eo vbi scripta sunt. Quoz; p̄ferre nō potue-

rit vos legite de his exemplaribus q̄ nuper a nobis edita maledicorū q̄ridie liguis p̄fodiūtur. S; vt ad cōpendiū veniā certe qd̄ illaturus sum eq̄simū est. Edidi aliqd̄ qd̄ nō habetur in greco: aut aliq̄ habet q̄ a me p̄sum est. Quid interptem laniāt? Interrogēt hebreos et ip̄is autozibus: trāslationi mee vel arrogēt vel derogent fidez. Porro aliud est si clausis qd̄ dicis oculis mihi volunt maledicere: et nō imitant grecoz; studiū et beniuolentiā: q̄ post septuaginta trāslatores iam x̄pi euangēlio coruscante iudeos et hebionitas legis veteris interptes aq̄lam videlicet et symmachū et theodotionē et curioso legūt: et p̄ originis labore; in hexaplois ecclesijs dedicarūt. Quātoma; gis latini grati esse deberēt q; exultantē cerne rent greciā a se aliqd̄ mutari. Primū em̄ magnozū sumptuū est et infinite difficultatis: exemplaria posse h̄re oīa: deinde etiā q̄ habuerint: et hebrei p̄monis ignari sunt: magis errant ignorantēs q̄s emultis verius dixerit. Ad etiā sapientissimo cuidā nup ap̄d grecos accidit vt interdū scripture sensum relinquēs vniuscuiuslibet interpretis sequeret errorem. Nos autē q̄ hebreeligue saltē puā habemus sciam: et latin' nobis vtiq; p̄mo nō deest: et de alijs magis possumus iudicare: et ea q̄ ip̄i intelligimus in n̄ra lingua promere. Itaq; licet hydriabilet: victoz; q; synon incendia iactet: nunq; meū iuuāte x̄po si lebit eloquium etiā p̄cisa lingua balbutiet. Legāt qui volūt q̄ nolūt abijciāt. Euentilēt apices: iſras calūniēnt. Magis v̄ra charitate puocaboz: ad studiū q̄ illoz; detractiōe et odio deterreboz.

Explicit p̄fatio. Incipit liber Esdre p̄mus. Caplm I

In anno primo cyri regis p̄sarum vt compleret x̄bum dñi ex ore hie: remie: suscitauit dñs spirituz cyri regis p̄sarum et traduxit vocem in omni regno suo etiā p̄ scripturā dicens. Hec dicit cyrus rex p̄saruz. Dia regna terre dedit mihi dñs deus celi: et ip̄e precepit mihi vt edificarem ei domū in hierlm̄ q̄ est in iudea. Quis est in vobis de vniūso p̄p̄o eius? Sit dñs illius cū eo. Ascendat in hierlm̄ q̄ est in iudea et edificet domū dei isrl̄: ip̄e est deus qui est in hierusalem. Et omnes reliqui in cūctis locis vbiq; habitāt adiuuent eum viri de loco suo: argento et auro et suba et pecoribus excepto quod volūtarie offerunt tēplo dei quod est in hierlm̄. Et surrexerūt p̄ncipes patrū de iuda et beniamin et sacerdotes et leuite et omis cuius suscitauit deus spirituz vt